

Kjære vertskap og gjester til Momarkedet!

Hvorfor er det så mange av oss som har funnet veien hit til Momarkedet idag? Jeg tror jeg vet en del av svaret for oss alle. Dette store arrangementet på Momarkedet står for noe av det vi trenger mest idag: Felleskap, tradisjoner og innsats - og en innsats som også rekker ut over landegrensene!

Tradisjonene går tre hundre år tilbake i tiden - også dengang møttes mennesker til marked her hvor vi står nå. Men den tradisjon som har gjort Momarkedet til Nordens største humanitære arrangement i sitt slag begynte etter krigen - etter at en felles kamp for alle nordmenns frihet hadde bragt oss igjennom den største utfordring hittil mot Norges selvstendighet. I 1950 ble det første Momarkedet åpnet.

Her har Hans Majestet Kongen, Deres kongelige høyheter Kronprinsen og Kronprinsessen, kjente nordmenn som hjemmefrontens leder Pål Berg, Kirkens leder i de vanskeligste år; biskop Eivinn Berggrav, FNs første generalsekretær Trygve Lie, og en rekke norske statsministre og andre fått lov til å hilse Momarkedet ved åpningen. Og her har mange av Norges og Nordens og

verdens mest kjente artister og en rekke Grand Prix
vinnere satt hverandre stevne, spredt glede til hundre-
tusener - og bidratt til det verdifulle arbeide som Røde
Kors gjør hos oss og i andre land.

Vi trenger slike gode tradisjoner: Vi har alle -
tror jeg - behov for å føle samhørigheten med dem som har
gjort en innsats før oss, mens vi bygger videre på det
forgjengerne har gjort, og har blikket rettet mot
fremtiden og de unge som skal fornye det som vi idag
bygger opp og beskytter. Og da tenker jeg ikke bare på
ting eller byggverk - på hus eller biler eller seilbåter
- men på de grunnleggende verdier som vi trenger for å
kunne leve i et godt fellesskap og være på lag med
hverandre; for å trekke sammen for å skape et bedre
Norge.

Vi trenger omsorg og ansvar for hverandre, og vi
trenger alltid - til alle tider og i alle samfunn -
mennesker som ikke bare roper med de sterkeste
organisasjoner for å kreve mer og mest til akkurat sin
gruppe, men som er villige til å gi litt mer til andre
enn de krever tilbake - som godtar at livet pålegger oss
minst like meget i plikter som det gir oss rettigheter.
Alle både vet vi og føler vi at slik må det være - i
familien, i omsorgen for dem som trenger den, i
vennekretsen og på arbeidsplassen, i samfunnet rundt oss.

Også derfor er det så viktig at vi bevarer respekten
for vårt samfunns nedarvede grunnverdier. Uten en tro på
det gode i menneskene - på tvers av all politisk strid -

og uten en ærlig respekt for din nestes gode vilje - undergraves noe av det mest verdifulle ved det spesielle samhold som har preget nordmenns liv og levnet gjennom mange hundre år.

Vi vil alle bygge et samfunn der menneskene er frie, likeverdige og velstilte: Men det kreves mer: Vi vil også ha et samfunn der menneskene angår hverandre og føler for hverandre. Og dette samfunnet kan bare skapes og sikres i et samspill mellom samfunnsorganer, frie organisasjoner, og innsatsvillige enkeltmennesker, som er preget av byggende og tryggende holdninger til livet og dets forpliktelser, og som tar konsekvenser av at det er større å yte enn å kreve.

Vi har en drøm om en verden der alle mennesker i alle land, er fri for sult og nød og frykt. Det er en drøm om at hele verden skal leve i og med respekt for hvert eneste menneskes rettigheter og verdighet. Og i Norge er dette en nasjonalt samlende drøm, en fellestanke for alle norske, på tvers av alt som ellers kan skille. Men det er mer enn en drøm, det er et mål! Derfor samles vi i protest mot brudd på menneskerettigheter, mot vold og undertrykkelse, i Afghanistan, i Indo-China, i Mellom-Amerika, i Sør-Afrika.

Det er et enig folk her nord som krever slutt på den ukristelige idé at én rase er skapt til å styre over de andre, en idé som bryter så fundamentalt med hele det åndelige grunnlag for den sivilisasjon vi tilhører.

Nettopp denne enighet har gjort det mulig og naturlig for Norge å gå foran med konkrete tiltak som markerer kravet om slutt på Apartheid. Slutten på dette system er sikker: Nå er det spørsmål om når og hvordan.

Men når vi tenker på Afrika, da tenker vi ikke bare på raseundertykkelse i syd: Det tørkerammede Afrikas hungerkatastrofe har rammet oss lik en knytteneve gjennom TV-ruten. Katastrofen har utløst et omfattende hjelpearbeide fra Norge, med flere hundre millioner kroner i statlig og frivillig nødhjelp siden 1982, og mer er underveis. Norske myndigheter vil følge opp med deltagelse i et langsiktig arbeid for å forebygge nye katastrofer.

Men ikke mindre viktig er den spontane private innsats, fra skolebarns små innsamlinger til en rocke-konsert som verden aldri har sett maken til. Det viser hvor totalt feil de tar som mener at ungdommen idag - med en bedre utdannelse enn noen gang før - ikke er villig til å gjøre en innsats! Det gjelder å utløse viljen til innsats. Her finnes skapende krefter, som samtidig gjør livet mer variert og spennende - og rikere - for oss alle.

Tradisjon og fellesskap, og nyskaping og innsats - det er hva vi satser på for å bringe Norge videre fremover, og for at Norge skal gjøre sin plikt for de svake hjemme og ute. Og det er også hva stevnet her på

Momarkedet står for: En tradisjonsrik innsats som gir oss en felles glede og samtidig er en hjelpende hånd fra menneske til menneske, på tvers av landegrensene. Og hermed erklærer jeg Momarkedet for åpnet!